

Iedereen heeft

Voetbaltalent

nummer 30

GEEN TALENT MAG VERLOREN GAAN

Kwaliteit & Performance Programma

Terugblik op een jaar
certificeren

Ambitie en drive om
beter te worden

SV Grol en HBS

K&P-programma bij BVO's
Almere City en FC Utrecht

Kwaliteit & Performance Programma een succes

Een terugblik op een jaar certificeren

In het seizoen 2014/2015 is de KNVB in samenwerking met NMC Bright en clubs gestart met het Kwaliteit & Performance Programma voor jeugdopleidingen in Nederland. Doelstelling: jeugdopleidingen in Nederland nog sterker en effectiever maken. Het eerste seizoen werd een groot succes. Tijdens een evaluatie waardeerden de deelnemende amateurclubs het programma met een 8,1. Hoog tijd dus om stil te staan bij de eerste bevindingen en resultaten.

Hoe zat het ook alweer met die certificering?

In 2001 is het Keurmerk Jeugdopleidingen door de KNVB geïntroduceerd om de kwaliteit van jeugdopleidingen in het Nederlandse voetbal te waarborgen en te verbeteren. Jeugdopleidingen konden op grond van hun kwaliteit maximaal vier sterren behalen. Veel jeugdopleidingen van (voornamelijk) BVO's hebben zich sindsdien laten certificeren. Dit heeft geleid tot een grote sprong voorwaarts in de kwaliteit van het opleiden van jeugdspelers. Het Keurmerk bleek een innovatie in zijn tijd.

Waarom is het Kwaliteit & Performance Programma geïntroduceerd?

Sinds 2001 is het Nederlandse voetballandschap dusdanig veranderd dat de wijze van certificeren niet meer voldeed. Ook waren en zijn de ons omringende en concurrerende landen bezig om hun jeugdopleidingen structureel te verbeteren. Er was daarom behoefte aan een nieuwe kwaliteitsimpuls. Als we internationaal leidend willen blijven als opleidingsland, is vernieuwing op vele fronten noodzakelijk:

- in de samenwerking tussen KNVB en clubs
- in onze opleidingsprogramma's
- op het gebied van scouting en talentherkenning
- in de samenwerking met het onderwijs

- in het toepassen van innovatie en wetenschap
- in het creëren van een inspirerend leerklimaat voor spelers en coaches
- in het verder ontwikkelen van (technisch) kader.

Met diverse experts uit het amateur- en betaald voetbal is vanaf het seizoen 2012/2013 een nieuw Kwaliteit & Performance Programma voor jeugdopleidingen in Nederland ontwikkeld, waarmee de lat opnieuw hoger kan worden gelegd. Het nieuwe Kwaliteit

waarbij clubs een certificaat kunnen behalen. Door de jeugdopleiding te toetsen op minimale kwaliteitseisen worden sterke punten en verbeterpunten in beeld gebracht. De kwaliteitseisen zijn ondergebracht bij de volgende onderwerpen: beleid en bestuur, teams, kader, trainings- en wedstrijdprogramma, samenwerking in de regio, innovatie en kennisdeling, accommodatie en voorzieningen, resultaten en verantwoording, talentherkenning, talentontwikkeling en leerklimaat. Aan de hand van de

- Het legt de nadruk op ontwikkelen & verbeteren en niet op controleren & beheersen
- De kwaliteitszorgsystematiek moet aansluiten op de visie en filosofie van de club
- Het biedt de mogelijkheid tot benchmarken en te leren van best practices
- In het proces wordt de administratieve last voor een club tot een minimum beperkt
- De nieuwe werkwijze moet clubs kansen bieden voor marketing en communicatie
- De club blijft te allen tijde zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van haar jeugdopleiding, de KNVB kan hierin echter faciliteren en/of adviseren
- Het model maakt de transitie van papier naar praktijk ofwel van 'Wat moeten we doen om een certificaat te halen?' naar 'Hoe zorgen we voor een optimaal opleidingsprogramma en leerklimaat?'

'De club krijgt handvatten en concrete aanbevelingen om de jeugdopleiding te verbeteren'

& Performance Programma vervangt daarom het oude certificeringssysteem uit 2001. De manier waarop clubs zullen worden ondersteund om systematisch hun jeugdopleiding te evalueren en te verbeteren is innovatief en vooruitstrevend.

Wat is het doel van het Kwaliteit & Performance Programma?

Het Kwaliteit & Performance Programma biedt verenigingen de mogelijkheid om hun jeugdopleiding op basis van kwaliteit te onderscheiden en zichzelf te positioneren in het voetballandschap. De nadruk tijdens het programma ligt op ontwikkelen en verbeteren. Het is een zogenaamd 'ontwikkelingsgericht certificeringsmodel' dat niet alleen leidt tot certificering, maar de vereniging ook handvatten en concrete aanbevelingen geeft om de jeugdopleiding te verbeteren. Met het nieuwe Kwaliteit & Performance Programma wordt getracht de jeugdopleidingen in Nederland een nieuwe kwaliteitsimpuls te geven.

Wat zijn de uitgangspunten van het Kwaliteit & Performance Programma?

Het Kwaliteit & Performance Programma richt zich op het doorlichten en ontwikkelen van jeugdopleidingen,

geconstateerde verbeterpunten worden vervolgens adviezen geformuleerd. Deze adviezen sluiten aan op de ambities en visie van de club. Het Kwaliteit & Performance Programma is één integraal model voor de gehele voetbalpiramide, dus zowel voor betaald- als amateurvoetbal. Het Kwaliteit & Performance Programma kent de volgende uitgangspunten:

- Het biedt ruimte voor de eigenheid en het onderscheidende vermogen van de club

Hoe ziet de deelname aan het Kwaliteit & Performance Programma eruit?

Zodra een club deel wil nemen aan het programma, volgt eerst een adviesgesprek. In dat adviesgesprek wordt het ambitieniveau van de club bepaald. Ieder ambitieniveau (lokaal, regionaal, nationaal, internationaal)

kent kwaliteitseisen waar de jeugdopleiding vervolgens op beoordeeld wordt tijdens een audit. De audit heeft als doel om de sterke punten en verbeterpunten in beeld te brengen door de praktijksituatie zo goed mogelijk inzichtelijk te maken. De verbeterpunten staan vervolgens centraal tijdens de review waarvoor, in overleg met de club, een agenda en een intern en extern reviewteam worden samengesteld. Bij een review worden mensen van de club en mensen buiten de club betrokken die een goede bijdrage kunnen leveren aan de thema's die gekozen zijn. Het doel is van elkaar leren en concrete aanbevelingen opstellen die de club kan implementeren.

Hoe worden de clubs gecertificeerd?

Clubs met een sterke jeugdopleiding kunnen zich met behulp van het Kwaliteit & Performance Programma voor Jeugdopleidingen op hun eigen niveau positioneren in de voetbalpiramide. Deelname leidt naar de erkenning als:

1. Lokale Jeugdopleiding
2. Regionale Jeugdopleiding
3. Nationale Voetbalacademie
4. Internationale Voetbalacademie

1. TRAJECT

Hoe heeft het traject er in 2014/2015 uitgezien?

In het seizoen 2014/2015 is het Kwaliteit & Performance Programma uitgevoerd in het amateur- en betaald voetbal. Maar liefst 25 amateurverenigingen hebben het programma in het eerste seizoen doorlopen. Deze clubs zijn verspreid over het hele land. Op Limburg na hebben uit elke provincie clubs deelgenomen. Van de deelnemende clubs zijn er zestien gecertificeerd, waarvan negen clubs de status Regionale Jeugdopleiding hebben ontvangen en zeven clubs de status Lokale Jeugdopleiding. Op het moment van schrijven doorlopen de overige clubs het programma of zijn in afwachting van het toekennen van een status.

2. ANALYSE

Wat heeft een analyse van de clubs opgeleverd?

Alle deelnemende clubs streven naar een beter rendement van hun jeugdopleiding, oftewel een hogere en betere doorstroom van jeugdspelers naar de eerste selectie. We zien bij deze

clubs dat het aandeel 'eigen jeugd' afneemt naarmate het eerste elftal op een hoger competitieniveau uitkomt. Uitzondering hierop zijn twee deelnemende clubs waarvan het eerste elftal in de Vierde Klasse uitkomt. Beide clubs geven aan dat ze het als lastig ervaren om jeugdspelers te behouden voor de senioren. Vaak stromen deze spelers uit naar andere amateurverenigingen waar ze op hoger competitieniveau kunnen spelen.

Uit het eerste seizoen blijkt verder dat clubs met de status van Regionale Jeugdopleiding met hun eerste elftal uitkomen in de Eerste Klasse of hoger en dat zij beschikken over 750 leden of meer. Bij clubs met de status Lokale Jeugdopleiding loopt het competitieniveau van het eerste elftal uiteen van de Vierde tot en met de Eerste Klasse en wordt (vooralsnog) een ledenaantal van 500 of hoger geconstateerd. Deelnemende clubs hebben over het algemeen een goed opgeleid kader. Van de Hoofden Jeugdopleidingen/ Technisch Jeugdcoördinatoren in het amateurvoetbal heeft circa driekwart een UEFA B diploma (74%). Veel clubs noemen het hebben van een UEFA B-licentie een voorwaarde om deze functie uit te oefenen.

De gecertificeerde clubs streven verder min of meer een gelijke speelwijze na. Iedere club benoemt de formatie 1:4:3:3 als uitgangspunt, waarbij enkele clubs het inschuiven van een centrale verdediger naar het middenveld benoemen om een overtal te creëren op het middenveld. In het beschrijven van de speelwijze zijn, bij vrijwel alle clubs, (één van) de volgende termen opgenomen: aanvallend, attractief, creatief, dominant, verzorgd. Waarbij vaak meer aandacht wordt besteed aan een beschrijving van de teamfunctie aanvallen in verhouding tot verdedigen en omschakelen.

3. SUCCESFACTOREN

Wat is er na een seizoen te zeggen over de succesfactoren bij de diverse clubs?

Als een van de succesfactoren wordt genoemd het aanstellen van een Hoofd Jeugdopleiding die het voetbaltechnisch beleid uitdraagt en bewaakt. Daarbij maakt een Hoofd Jeugdopleiding wel deel uit van een technische commissie/technisch hart om samenhang met de restorganisatie te borgen. In sommige gevallen kiezen clubs ervoor een technisch eindverantwoordelijke aan te stellen voor zowel de jeugdopleiding als de senioren, om eenduidig beleid door te voeren. Het aanstellen van een Hoofd Jeugdopleiding brengt echter ook een valkuil met zich mee. Een club kan te afhankelijk worden van één professional. Omwille van de continuïteit is het van belang het voetbaltechnisch beleid te verankeren in de club. Om het voetbaltechnisch beleid eigen te maken worden bestuur, commissies en trainers betrokken bij de ontwikkeling ervan. Clubs onderstrepen de kwaliteit van het technisch kader als belangrijke succesfactor. Daarbij wordt erkend dat van trainers meer gevraagd wordt dan enkel een voetbaltechnische achtergrond. Een pedagogische achtergrond wordt vaker een criterium dat van jeugdtrainers verlangd wordt. Niet alleen de kwaliteit van trainers is doorslaggevend, ook het onderlinge leerklimaat. Clubs streven naar formele en informele situaties waar trainers aan elkaar verbonden worden, met als doel een klimaat creëren waarin ze elkaar ontwikkelen en tot betere prestaties stimuleren.

4. UITDAGINGEN

Waar liggen voor clubs nog uitdagingen?

Bij een aantal clubs is de doorstroom van de jeugdopleiding naar het eerste

CLUB	LEDEN	1E ELFTAL	STATUS	EIGEN JEUGD	A1	B1	C1	D1	E1	F1
AFC	1888	Topklasse	Regionale Jeugdopleiding	46%	1e Divisie	2e Divisie	Eradvisie	1e Divisie	Hoofdklasse	1e Klasse
Alpherse Boys	1250	1e Klasse	Regionale Jeugdopleiding	67%	1e Divisie	2e Divisie	1e Divisie	2e Divisie	Hoofdklasse	Hoofdklasse
Be Quick 1887	929	Hoofdklasse	Regionale Jeugdopleiding	68%	2e Divisie	2e Divisie	1e Divisie	2e Divisie	Hoofdklasse	Hoofdklasse
c.v.v. Blauw Wit '34	1229	1e Klasse	Lokale Jeugdopleiding	40%	Hoofdklasse	Hoofdklasse	2e Divisie	Hoofdklasse	Hoofdklasse	Hoofdklasse
DVS '33	1175	Topklasse	Regionale Jeugdopleiding	50%	4e Divisie	4e Divisie	Hoofdklasse	3e Divisie	Hoofdklasse	Hoofdklasse
Excelsior Maassluis	756	Topklasse	Regionale Jeugdopleiding	72%	3e Divisie	3e Divisie	3e Divisie	Hoofdklasse	Hoofdklasse	Hoofdklasse
Excelsior '31	1763	Hoofdklasse	Regionale Jeugdopleiding	41%	4e Divisie	4e Divisie	3e Divisie	3e Divisie	Hoofdklasse	Hoofdklasse
HVV Tubantia	980	1e Klasse	Lokale Jeugdopleiding	75%	3e Divisie	3e Divisie	1e Klasse	Hoofdklasse	1e Klasse	4e Klasse
Koninklijke HFC	1499	Topklasse	Regionale Jeugdopleiding	27%	2e Divisie	4e Divisie	3e Divisie	3e Divisie	Hoofdklasse	1e Klasse
RBC	205	4e Klasse	Nog niet gecertificeerd	18%	Hoofdklasse	Hoofdklasse	Hoofdklasse	2e Divisie	Hoofdklasse	1e Klasse
s.c. Butenboys	1300	4e Klasse	Lokale Jeugdopleiding	53%	Hoofdklasse	4e Divisie	3e Divisie	Hoofdklasse	Hoofdklasse	1e Klasse
s.v. Grol	850	2e Klasse	Nog niet gecertificeerd	82%	Hoofdklasse	1e Klasse	1e Klasse	1e Klasse	Hoofdklasse	Hoofdklasse
s.v. Kampong	1879	2e Klasse	Nog niet gecertificeerd	60%	4e Divisie	4e Divisie	Hoofdklasse	1e Klasse	Hoofdklasse	1e Klasse
s.v. Overbos	1208	2e Klasse	Lokale Jeugdopleiding	50%	-	1e Klasse	2e Klasse	Hoofdklasse	Hoofdklasse	2e Klasse
USV Hercules	1938	Topklasse	Regionale Jeugdopleiding	36%	3e Divisie	4e Divisie	Hoofdklasse	Hoofdklasse	Hoofdklasse	1e Klasse
v.v. Bennekom	1309	Hoofdklasse	Nog niet gecertificeerd	27%	4e Divisie	2e Divisie	2e Divisie	Hoofdklasse	Hoofdklasse	Hoofdklasse
v.v. DOVO	1720	Hoofdklasse	Regionale Jeugdopleiding	33%	4e Divisie	3e Divisie	3e Divisie	Hoofdklasse	Hoofdklasse	1e Klasse
v.v. Hooglanderveen	1482	3e Klasse	Lokale Jeugdopleiding	78%	1e Klasse	1e Klasse	2e Klasse	Hoofdklasse	Hoofdklasse	1e Klasse
v.v. OWIOS	747	2e Klasse	Nog niet gecertificeerd	90%	2e Klasse	2e Klasse	2e Klasse	1e Klasse	1e Klasse	2e Klasse
v.v. Schoonhoven	881	3e Klasse	Nog niet gecertificeerd	76%	2e Klasse	1e Klasse	2e Klasse	1e Klasse	Hoofdklasse	2e Klasse
v.v. Uno	645	2e Klasse	Lokale Jeugdopleiding	86%	2e Klasse	1e Klasse	1e Klasse	1e Klasse	2e Klasse	2e Klasse
VV-Purmersteijn	936	1e Klasse	Lokale Jeugdopleiding	48%	4e Divisie	4e Divisie	2e Divisie	3e Divisie	Hoofdklasse	1e Klasse

elftal een onderwerp dat veel aandacht vraagt. Er wordt op verschillende manieren mee omgegaan en belangrijk daarbij is met name de rol van het tweede elftal. Het blijkt voor veel clubs lastig om spelers in de leeftijdscategorie 19 t/m 23 jaar te behouden voor een club, wanneer zij nog onvoldoende aansluiting ervaren bij het eerste elftal. Dit zijn echter wel spelers die de club wil behouden, omdat ze potentie hebben op termijn voor het eerste elftal uit te komen. Veel clubs zoeken naar een verdieping van het voetbaltechnisch beleid. De ervaring leert dat het technisch kader hier onvoldoende aan toekomt door gebrek aan tijd. Het technisch kader is vaak parttime of op vrijwillige basis in dienst. Daarnaast vragen uitvoerende werkzaamheden veel tijd, wat ervoor zorgt dat er minder over het voetbaltechnisch beleid gesproken wordt. Interne scouting, ook wel teamindeling en selectiebeleid, vraagt veel aandacht van clubs. Om duidelijkheid te ver-

schaffen naar spelers en ouders besteden clubs veel aandacht aan de organisatie en procedure. Duidelijke inhoudelijke beoordelingscriteria blijven echter vaak afwezig. Veel clubs zijn op zoek naar een verbinding tussen het voetbaltechnisch beleid en de beoordelingscriteria voor teamindeling en selectiebeleid. Clubs worstelen met de inzet van digitale hulpmiddelen, zoals een spelervolgsysteem. Veel clubs besteden tijd en middelen bij het implementeren van dergelijke systemen, waarbij het gebruik na een periode weer afneemt. De ervaring leert dat het tijd vraagt van het technisch kader en het doel om hier gebruik van te maken onduidelijk blijkt. De relevantie om van een spelervolgsysteem gebruik te maken lijkt dan niet aanwezig wat ervoor zorgt dat er inconsequent gebruik van wordt gemaakt. ⚽

SV Grol en HBS over de ambitie en drive om beter te worden

Kwaliteit & Performance Programma bij amateurclubs

Tot de meer dan dertig amateurclubs die in 2014/2015 deel hebben genomen aan het Kwaliteit & Performance Programma behoren sv Grol uit Groenlo en HBS-Craeyenhout uit Den Haag. De een uit het oosten en de ander uit het westen. Toch zijn er ook overeenkomsten, want zo willen beide clubs een impuls geven aan hun jeugdopleiding. In dit artikel blikken Bart Porskamp (Hoofdbestuurslid Technische Zaken bij sv Grol) en Stephan Vink (Hoofd Jeugdopleiding bij HBS-Craeyenhout) terug op hun deelname aan het K&P-programma.

Spiegel

Bart Porskamp: “In december 2014 is sv Grol voor het eerst in aanraking gekomen met het Kwaliteit & Performance Programma. Omdat wij met de club stappen willen maken, zagen wij deelname aan dit programma als een mooie kans om een spiegel voorgehouden te krijgen door een externe partij. In het seizoen

2014/2015 hebben we het traject doorlopen en kregen op een aantal vlakken aanbevelingen of verbeterpunten aangereikt. Wij zijn daar erg blij mee, want we weten nu nog beter waar en hoe we onze organisatie kunnen

verbeteren. Het opleiden van jeugdspelers gebeurt in eerste instantie óp het veld, het is echter tegelijkertijd belangrijk dat je het bestuur erbij betrekt en in het traject meeneemt. Want het bestuur gaat over de beschikbare

Aanbevelingen

Bart Porskamp: “Een concreet voorbeeld van zo’n aanbeveling is de wijze waarop wij de organisatiestructuur binnen de jeugdopleiding ingericht hadden. In de technische commissie

‘We hebben nóg duidelijker voor ogen welke kant we op willen’

budgetten. Juist door deelname aan het K&P-programma hebben ook bestuursleden een signaal gekregen dat als we wat willen op voetbalgebied, we nu ook echt stappen moeten maken.”

werkten we met een Hoofd Jeugdopleiding, die in zijn eentje min of meer verantwoordelijk was voor alle selectietrainers én ook nog eens het jeugdbeleid bewaakte. Na verloop van tijd bleek dat die taakomvang te groot

11

S.V. GROL

ALGEMENE CLUBINFORMATIE

VTSINGENIS	S.V. GROL
AMSTERDAMSE	REGIONALE JEUGDOPLEIDING
WISAMFROED ALF	
PLAATS	GROENLO
AMTAL LAGAN	1350 (WAARVAN 850 SPELEND)
COMMITTEEDRAGLAD KJLITAT	DE KLASSE I (FOOT)
SPORTPARK	DEN ELSHOF
OPRECHTINGSDAAR	1918
RECHTSPILLO TOEGANGSDE ZAKEN	BART PORSKAMP
COORDINATOR/COACHES & VOORMEN	BART ROETZENDIJK
SAMENWERKINGSPARTNER	FC TWENTE & DE GRAAFSCHAP

PROFIEL

S.V. Grol is een karakteristieke club uit de Achterhoek met een belangrijke maatschappelijke functie voor de kleine stad Groenlo. Sportpark den Elshof biedt uitstekende faciliteiten en een sfeervolle accommodatie. De club organiseert jaarlijks het internationaal bekende Minidroom voor C-junioren. Tijdens dit toernooi funktieert de Grol de internationale top. Zo hebben FC Barcelona, Paris Saint Germain, Manchester United, Real Madrid en Bayern München geregeld deelgenomen aan het Minidroom. S.V. Grol biedt een ontmoetingsplaats voor de lokale gemeenschap, waar iedereen zich verzekerd in het sportveld. De binding met de lokale gemeenschap zorgt voor vele vrijwilligers die zich inzetten om alle randvoorwaarden goed te organiseren. De jeugdopleiding van S.V. Grol bestaat uit uitdagingen en maatschappelijke vormen van spelers. Wie eenmaal bij de club heeft gekozen neemt hij naar moeie afscheid. Dit doet uit het laatste jeugdspeler in het laatste elftal in de 3e klasse. Dit maakt S.V. Grol een regio in het amateurvoetbal. Met deelname aan het Kwaliteit & Performance Programma streeft S.V. Grol naar de status Regionale Jeugdopleiding die het in 2015/16 hoopt te behalen.

BEWUSTZIJN & WERKDOEL

Jeugd uit Groenlo en naaste omgeving aan tactische omgeving bieden voor het beoefenen van de voetbal, veilig en uitdagend, sportief en maatschappelijk vormend.

We werken vooral aan de ontwikkeling van techniek, tactiek, mentaliteit, spelzin en sociale vaardigheden, als integraal onderdeel van de training. Teamtrainers worden hierin ondersteund door specialisten.

Coaching en trainingsmethoden zijn gericht op het maximaal ontwikkelen van het individuele talent (een functionarier in een team maakt onderdeel uit van dit proces).

S.V. Grol vertaalt haar visie naar leerdoelen en wijzen van training en selectie per leeftijdsklasse.

S.V. Grol jeugd staat voor sportiviteit, verantwoordelijkheid, respect, teamgeest, zorg voor elkaar, discipline en de wil om zoveel mogelijk te presteren en te winnen.

was. We hebben er in de nieuwe situatie voor gekozen om de functie van Hoofd Jeugdopleiding als het ware te verdelen over drie personen. Er is nu iemand verantwoordelijk voor de A-junioren tot en met de C-junioren. Iemand voor de D-, E-, en F-pupillen en iemand voor de afdeling Meiden-voetbal. De HJO heeft geen eigen elftal meer, maar is wel minimaal twee avonden per week aanwezig op het sportpark. Doordat hij zelf geen team meer traint, kan hij veel contacten leggen met andere trainers en ze voorzien van tips en trucs. Ook hebben we de HJO's vrijgemaakt van taken en werkzaamheden die gericht zijn op het faciliteren van voetbal. Denk aan zaken als het maken van trainings-schema's en kleedkamerindelingen. Hierdoor kunnen ze zich puur richten op het voetbaltechnische aspect en het beter maken van trainers en spelers. Het op orde krijgen van een doorlopende leerlijn vanaf de jongste jeugd naar het eerste elftal hoort daar ook bij. Voor sv Grol is de jeugdopleiding essentieel, want we spelen met heel veel jeugdspelers in ons eerste elftal. Met de meeste van de door mij genoemde punten waren we al aan het werk, maar dankzij deelname aan

het K&P-programma hebben we nóg duidelijker voor ogen gekregen welke kant we op willen."

Prestatiecultuur

Bart Porskamp: "Het traject wordt af-

gesloten met een review. Tijdens deze review mochten wij zelf externen uitnodigen en de KNVB nam in samenspraak met NMC Bright ook externen mee. Wij hebben twee personen van FC Twente gevraagd (C2-trainer Kris Kempers en assistent-trainer C2 Henri ten Berge), omdat we met die club een samenwerkingsverband hebben. Namens de KNVB sloot KNVB TJC Marco Neuvel aan, die vroeger HJO van de onder- en middenbouw bij Koninklijke HFC is geweest. Wij merkten daardoor dat we met zoveel expertise aan tafel zaten, dat die review ons erg veel heeft opgeleverd. Alleen al door met elkaar in gesprek te gaan over de aanbevelingen en verbeterpunten hebben we een veel beter zicht gekregen hoe we daar concreet invulling aan kunnen geven. Bij ons ging het bijvoorbeeld over de begeleiding van goede, talentvolle trainers. Of hoe je, zonder je identiteit te verliezen, toch meer richting een prestatiecultuur kunt komen. Wat dat laatste betreft gaan we met bepaalde selectieteams

met ingang van het seizoen 2016/2017 van twee keer naar drie keer trainen per week. Hierbij hebben we gezegd dat dat derde moment zich niet per se op het veld hoeft af te spelen, maar dat we daarin ook met elkaar wed-

de jeugdopleiding van de club dan ook enorm veranderd. Het K&P-programma heeft hier een grote rol in gespeeld, want op de punten waar het programma naar kijkt wilden wij ons steeds verbeteren. Dat proces

vragen van ouders. En bij het bestuur van de club kloppen we aan, omdat het beschikbare budget voor de jeugdopleiding nu al onder druk staat. Ons eerste elftal speelt in de Topklasse en wil dat zoveel mogelijk gaan doen met eigen jeugdspelers. Om dat op lange termijn vol te kunnen houden, moesten we in de jeugdopleiding nu al hard aan het werk om stappen te maken. Dat is iets wat we ook van deelname aan het K&P-programma hebben overgehouden. Het niveau waar je nu op speelt met je jeugd, garandeert niets over hoe dat er over een aantal jaar uitziet. Het borgen van kwaliteit is erg belangrijk. Daarom zullen we ons constant moeten blijven ontwikkelen om de jeugdopleiding sterker te maken. En een goede jeugdopleiding neerzetten betekent veel meer dan goede trainers aanstellen. Het is het werken vanuit een visie, die je uitgewerkt hebt met elkaar en die je naleeft. Zo hebben we nu bij elke leeftijdscategorie uitgeschreven wat we willen trainen en wat we willen bereiken. Over drie of vier jaar komt men opnieuw langs om te kijken hoe

‘Externe expertise tijdens de review heeft ons veel opgeleverd’

strijdbeelden kunnen bekijken. Door van twee naar drie momenten te gaan verandert de mindset bij de jeugdspelers en de club, zonder dat we het gezellige karakter van de sv Grol gelijk hoeven te verliezen.”

Traject

Stephan Vink: “In februari 2015 zijn we met een aantal mensen bij HBS-Craeyenhout begonnen om de jeugdopleiding meer inhoud en body te geven. Min of meer tegelijkertijd kwamen we via NMC Bright in contact met het Kwaliteit & Performance Programma. Dat was voor ons een ideaal moment, omdat deelname aan dit programma een soort

leidraad is geweest in het ontwikkelen van onze jeugdopleiding. Terugkijkend op dat seizoen en op het gehele traject, kan ik zeggen dat het heel intensief is geweest maar tegelijkertijd ook erg veel energie heeft opgeleverd. Voetbalverstand zit er genoeg bij onze club, alleen het neerzetten van en richting geven aan een jeugdopleiding is weer een andere tak van sport.”

Missie en Visie

Stephan Vink: “Tijdens de audit bleek dat wij nog punten tekortkwamen om als lokale jeugdopleiding aangemerkt te worden. Voor ons was dat, ondanks dat we het idee hadden dat we er eigenlijk al goed op stonden, het sein om het nog beter te gaan doen. Gedurende het seizoen 2014/2015 is

van verbeteringen aanbrengen in de jeugdopleiding is eigenlijk nog steeds aan de gang. We proberen innovatief te zijn en integreren in samenwerking met een stichting met een speciaal sportaanbod ook andere sporten in de opleiding: judo, atletiek, rugby, maar dan wel steeds geënt op voetbal. Daarnaast zijn we ook bezig met voeding, we werken aan de interne scouting, gebruiken videoanalyse en hebben een spelervolgsysteem in gebruik. Dit zijn allemaal zaken die we dankzij het K&P-programma beter een plek hebben kunnen geven in de opleiding. Dit alles begint natuurlijk met het bepalen van een missie en een visie. Dat heeft met het neerzetten van een

‘Het K&P-programma helpt ons om kwaliteit te borgen’

organisatiestructuur te maken en daar konden we zeker wel wat hulp bij gebruiken. Door het bepalen van een missie en een visie krijg je helder wat voor club (en jeugdopleiding) je wilt zijn. Wat is onze doelstelling en hoe werken we daar naartoe?”

Horizon

Stephan Vink: “Wij zijn erg blij en trots dat we inmiddels zelfs het predicaat Regionale Jeugdopleiding hebben gekregen. De stappen die we gemaakt hebben merken we in alle geledingen van de jeugdopleiding. Zo zijn we, bijvoorbeeld op logistiek vlak, meer gaan

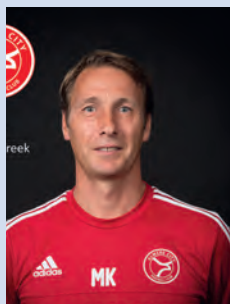
we ervoor staan. Met de verbeterpunten van deze review gaan we aan de slag, want we zijn nog lang niet bij die stip die we aan de horizon hebben neergezet.”

Michel Kreek en Paul Voois over waarde van deelname K&P-programma

Kwaliteit & Performance Programma bij BVO's

Almere City FC en FC Utrecht hoorden bij de BVO's die in het seizoen 2014/2015 het KP-traject hebben doorlopen. Gelet op de doelstellingen en mogelijkheden van elke club hebben zowel Michel Kreek (Hoofd Jeugdopleiding en A1-trainer bij Almere City FC) en Paul Voois (Assistent-Hoofd Jeugdopleiding bij FC Utrecht) een goed gevoel overgehouden aan deze nieuwe vorm van certificeren. In dit artikel delen ze hun ervaringen.

Michel Kreek: "Bij Almere City FC heeft deelname aan het K&P-programma ons weer een stuk duidelijkheid gegeven over waar we staan

met de jeugdopleiding. Het is een check om te kijken op welke punten we het nu al goed doen en op welke punten we ons nog kunnen verbeteren. Die verbeterpunten kunnen we vervolgens gebruiken om eventueel in de toekomst door te groeien naar een nog hoger niveau. Natuurlijk is dat iets wat veel clubs nastreven, alleen zul je daarbij ook rekening moeten houden met wat er binnen je club, op bijvoorbeeld financieel vlak, mogelijk is. Wij hebben nu de status van Regionale Jeugdopleiding gekregen en daar zijn we tevreden mee. Met het oog op de toekomst weten we dankzij het

K&P-programma nu wel wat er nodig is om de stap naar het niveau van Nationale Jeugdopleiding te maken. De uitkomsten en aanbevelingen van het traject hebben ons niet zozeer verrast, omdat we al goed op de hoogte zijn van de mogelijkheden en onmogelijkheden bij de club. Het is dus ook niet zo dat je gelijk wat moet met de aan-

dat ook goed beschreven hebben. Het draait echter elke dag weer om de uitvoering van hetgeen je opgeschreven hebt. Ons vorige beleidsplan was bij wijze van spreken zo dik als een telefoonboek. Maar klopte alles nog wel? Dat was voor ons ook een goede reden om mee te doen met het K&P-programma, omdat je daardoor

'We weten nu wat er nodig is om een stap hoger te komen'

bevelingen van het K&P-programma. Je kunt ook tot de conclusie komen dat je wat je mogelijkheden betreft op dit moment aan je plafond zit."

Maatwerk

Michel Kreek: "Een visie op opleiden van jeugdvoetballers wordt doorgaans beschreven in een beleidsplan. Ik ben ervan overtuigd dat heel veel clubs

gestimuleerd wordt om je visie op het opleiden van jeugdvoetballers met elkaar te bespreken, opnieuw te beschrijven en wellicht wat bij te stellen. Daarnaast is het doorlopen van een dergelijk traject natuurlijk sowieso interessant, omdat ook mensen van buiten de organisatie eens meekijken. Daar word je alleen maar beter van. In ons geval waren Berend Rubingh

en Sef Vergoossen aanwezig bij de review. In de gesprekken hebben we het onder andere gehad over het opleiden van de jongste jeugd en de deelname aan de Twin Games. In principe mag je alleen deelnemen wanneer je als Nationale Jeugdopleiding bent aangemerkt. Toch wordt ook daar wel maatwerk geleverd, want we zijn blij dat andere BVO's ons opnieuw hebben gevraagd om mee te doen in die competitie. De KNVB denkt daarbij ook mee vanuit mogelijkheden en oplossingen. Deze manier van certificeren is, in vergelijking met de oude manier, veel meer gericht op de inhoud en op de dagelijkse praktijk bij een club. Dat maakt deelnemen ook interessant, omdat je het gevoel krijgt op maat bezig te zijn met het verbeteren van je jeugdopleiding."

High Potentials

Paul Voois: "FC Utrecht wil een complete opleiding zijn die inmiddels aangesloten is bij de top van Nederland. In dat kader is het Kwaliteit & Performance Programma echt een meerwaarde voor ons geweest. In de eerste plaats wilden we weten hoe we ervoor stonden. Daarnaast geeft het programma ons de kans om de club verder door te ontwikkelen. Wat is er nog nodig om voor de status van Internationale Jeugdopleiding in aanmerking te komen? Tijdens het bezoek en in de gesprekken zijn we op een aantal punten toch wel tot de conclusie gekomen dat we ons zeer goed hebben ontwikkeld de afgelopen jaren. Tijdens de review hadden wij Merijn Zeeman gevraagd om aan te schuiven. Hij wist enorm veel te vertellen over de begeleiding van de zogenoemde High Potentials. Dus de echte toptalenten van de jeugdopleiding. Iedereen die al een tijd in het voetbal werkzaam is, ontwikkelt bepaalde ideeën over het opleiden van spelers. Het is heel nuttig en leerzaam om eens met iemand van buiten de voetbalwereld om de tafel te gaan zitten. We willen naar aanleiding van die

review dus nu nog meer gaan inzetten op het begeleiden en beter maken van die talenten, om te zorgen dat de doorstroom naar het eerste elftal nog meer verbetert. Want zeker in de hogere leeftijdsgroepen moeten we misschien al veel meer op individuele basis gaan werken dan dat we altijd gewend waren om te doen. Hierbij moeten we niet vergeten om altijd aan de basis, het geheel te blijven werken. Want dat zorgt er voor dat toptalenten op het toneel verschijnen."

Totaalplaatje

Paul Voois: "Naast de aandacht voor

het individuele aspect van het opleiden, hebben we ook gekeken naar het totaalplaatje. Want wat betekenen de aanbevelingen die we vanuit

die review meekregen, nu voor de wijze waarop we werken in de onder-, midden- en bovenbouw? Bij de jongste jeugd willen we nog beter kijken naar zaken als het geboortemaandeffect. Misschien moeten we bepaalde teams of trainingen daarom wel anders indelen of inrichten. En bij de aanname van jeugdtrainers, in hoeverre laten we de pedagogische achtergrond van iemand al meewegen? Allemaal afwegingen die we maken om uiteindelijk onze jeugdvoetballers beter te maken. Na afloop van de review hebben we voor een terugkoppeling gezorgd bij de rest van de club. Zeker zodra je meer en vaker specialisten op het veld wilt hebben bij de jeugdelftallen, ben je afhankelijk van het beschikbare budget en dus is er draagvlak nodig. De jeugdopleiding van FC Utrecht is nu gecertificeerd als Internationale Jeugdopleiding en dat is een niveau waar we op willen blijven. Door het K&P-programma is er ieder jaar een update. Ik denk dat het een heel goede ontwikkeling is dat je je als club

door middel van het K&P-programma zo kunt verbeteren. Aan de ene kant geeft het bevestiging over zaken waar je goed in bent en aan de andere kant krijg je concrete suggesties om je middels innovaties te blijven ontwikkelen. En de laatste twee punten, daar draait het om in de topsport en het opleiden aan de top."

Review

Na de audit krijgt de club een review aangeboden. Een review biedt clubs de kans om samen met een groep experts hun opleidingsprogramma door te lichten en punten te signaleren voor verbetering. De review wordt uitgevoerd als opvolging van een audit. Waar de audit beoordeelt in hoeverre een jeugdopleiding voldoet aan de minimale kwaliteitseisen op lokaal, regionaal, nationaal of internationaal niveau, focust de review op de inhoud en praktijk van de jeugdopleiding.

Wie vormen de groep experts?

De groep experts (ook wel reviewpanel genoemd) bestaat uit drie of vier personen en wordt (afhankelijk van de te bespreken thema's) samengesteld uit een voetbaldeskundige van een BVO, een specialist Kwaliteit & Performance van de KNVB, aangevuld met een vakspecialist of deskundige op een relevant deelgebied (bijvoorbeeld onderwijs, pedagogiek, didactiek, organisatie, communicatie & marketing). In alle gevallen zal het proces worden begeleid door een onafhankelijke adviseur van NMC Bright. De samenstelling van het externe team wordt in onderling overleg met de club vastgesteld.

(Bron: Brochure Kwaliteit & Performance programma Jeugdopleidingen)

Bij BVO's hebben Sef Vergoossen en Merijn Zeeman onderdeel uitgemaakt van het reviewpanel. Zowel Vergoossen (tegenwoordig adviseur van KRC Genk) als Zeeman (coach TEAM LottoNL-Jumbo) vertelt over zijn rol in het proces.

Ontwikkelmogelijkheden

Foto: KNVB/Media

Sef Vergoossen: "Gedurende het seizoen 2014/2015 heb ik binnen het Kwaliteit & Performance Programma deel uit-

gemaakt van de reviewgroep. Dat betekende dat ik op het einde van het traject meegedraaid heb tijdens het bezoek aan en het gesprek met de club. Sommige BVO's hebben mij daar voor gevraagd. Wat me opvalt is de open sfeer waarin de review zich afspeelt. Die openheid komt denk ik grotendeels voort uit het feit dat deze nieuwe manier van certificeren in eerste instantie vanuit de club zélf komt. En daar zit gelijk ook de kracht. Een club heeft een doel en wil iets bereiken. Door deelname aan het K&P-programma geef je een signaal af dat je kritisch durft te kijken naar je eigen organisatie en wilt weten waar verbeterpunten liggen. Clubs willen bekijken of ze aan bepaalde eisen voldoen en, indien dat nog niet het geval is, hoe ze zich kunnen verbeteren om in aanmerking te komen voor een bepaald predicaat. Als lid van de reviewgroep kun je je goed voorbereiden. De dagen zelf zijn uitstekend georganiseerd waardoor er in korte tijd veel informatie uitgewisseld kan worden. Terugkijkend op de reviews waar ik in meegedraaid heb, krijg ik het gevoel dat er heel veel goed gebeurt bij Nederlandse jeugdopleidingen. Ik vraag mij dan ook echt af of er landen zijn waarin het echt veel beter is. Jeugdspelers krijgen in Nederland gewoon ideale mogelijkheden om zich te ontwikkelen."

Begeleiden van individu

Merijn Zeeman: "In het verleden heb ik onder andere bij de NeVoBo en de KWU al soortgelijke reviews verzorgd, dus het principe

was mij wel bekend. Bij de reviews die ik in het kader van het K&P-programma heb gedaan lette ik vooral op de algemene processen die zich binnen een jeugdopleiding afspelen en de wijze waarop een club aandacht besteedt aan het individu. Dat laatste komt voort uit de manier waarop ik binnen het wielrennen naar zaken als

functioneren van dat individu in een team. Daar lijkt een duidelijk verschil te zijn met de voetbalsport, waarbij het teambelang vaak voorrang krijgt. Maar als je weet dat van elke lichting spelers slechts een enkeling echt doorbreekt in het eerste elftal, moet je dan niet juist veel meer aandacht geven aan je toptalenten? Ik denk dat daar bij veel clubs nog winst in te behalen is. Het is, voor alle partijen overigens, interessant om over dat soort zaken eens met elkaar in gesprek te gaan. Want in het wielrennen is het werken met persoonlijke programma's bij de modern geleide teams meer en meer gebruikelijk. Tegelijkertijd kunnen andere sporten weer veel leren van de openheid en de lerende attitude die er bij de voetbalclubs is. Over

'Deze manier van certificeren is vooral gericht op de inhoud'

performance en individuele ontwikkeling aankijk. In het wielrennen ben ik gewend om eerst het individu te begeleiden en daarna te werken aan het

een paar jaar vinden er opnieuw reviews plaats, om te kijken hoe de club er op dat moment voor staat." ⚽

Alléén in mei: gratis verzending binnen NL

Eigenzinnige lessen en spraakmakende anekdotes uit het topvoetbal van Raymond Verheijen

"Het boek is doorspekt met anekdotes
over de voetballerij en coaches als
Van Gaal, Advocaat en Hiddink"
Redactie - AD Sportwereld,
26 maart 2015

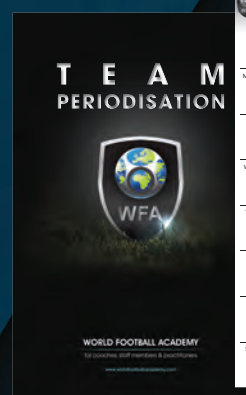
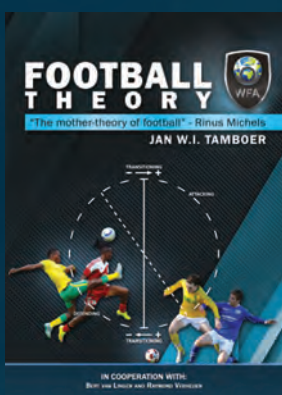
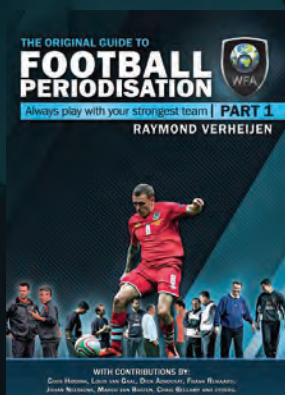
"Hij kan zich zijn ongezouten kritiek op
trainingsmethoden veroorloven"
Bart Hinke - NRC Handelsblad,
28 maart 2015

"Verheijen zet altijd hoog in. In een paar
rake zinnen schuift hij de kussens op.
Waar analytici vaag blijven, dringt hij tot
de kern door."
Geert Langendorff - Wegener Nieuwsmedia,
8 april 2015

worldfootballacademy.com/webshop

Tevens
verkrijgbaar:

WORLD FOOTBALL ACADEMY			TEAM PERIODISATION			Form 4
TRAINING WEEK:		cycle	TRAINING WEEK:		cycle	TRAINING WEEK:
cycle		week	cycle		week	cycle
MON						
TUE						
WED						
THU						
FRI						
SAT						
SUN						

WORLD FOOTBALL ACADEMY

voor coaches, staf en spelers

Foto: Pics United

Art Langeler is Hoofd Opleiding bij PSV en schrijft deze column exclusief voor De Voetbaltrainer.

De laatste stap, hoe doe je dat?

Elke zichzelf respecterende club kent het probleem. Het liefst speel je met allemaal spelers uit je eigen jeugd in het eerste elftal. Hoe zorg je ervoor dat de jongens van zestien jaar of ouder ook echt kunnen aansluiten bij het eerste elftal? Want voor je het weet willen ze niet in het tweede elftal spelen en al zeker niet als dat op zondagmorgen 10 uur speelt. En dan vinden ze dat ze geen kans krijgen, hebben geen motivatie en stoppen. Als het niveau hoger wordt, is dit nog een stukje lastiger. Spelers die ouder zijn of van een andere club komen, krijgen de voorkeur en er is geen ruimte voor eigen jeugd, zo wordt dan al snel als conclusie getrokken.

Op het niveau van PSV speelt dit dilemma ook. Wanneer is de tijd dat een speler de kans krijgt, en wat is dan die kans? Is dat twee minuten voor het einde van een wedstrijd als het 4-0 is of is dit een reële kans als basisspeler of eerste invaller in de zestigste minuut? Ik denk dat er best een aantal zaken te noemen is dat kan helpen bij het soepeler laten verlopen van dit proces.

Laat ik beginnen bij de regionale amateurclubs waar alle aanwas komt van binnenuit. Hier kan het slim zijn alle potentieel goede spelers al van jongs af aan aandacht te geven. Meetraineren waar het kan, misschien al vroeg laten debuten. Een rol voor de oudere spelers bedenken waarin zij de jonkies helpen met de cultuur van de club en de manier van trainen. Op het moment dat de speler(s) fysiek meekunnen, moeten ze mee, in training en afhankelijk van het niveau in wedstrijden. De trainer volgt de spelers ook bij hun eigen team in wedstrijden en rouleert bijvoorbeeld met meetraineren. De jongens krijgen zo een geleidelijke weg naar het spelen bij het eerste elftal.

Kan dit niet op elk niveau? Jawel, maar als het eerste elftal hoger speelt en/of meer aanwas heeft van buitenaf wordt dit lastiger. Een tussenstap in bijvoorbeeld de tweede selectie is misschien wel goed. In dit geval moet de hoofdtrainer ook betrokken zijn bij het tweede team. Bijvoorbeeld door eens in de week (samen) te trainen. Af en toe stukjes meetraineren met de eerste selectie, of mee op de bank. Ook hier weer: als het kan, laten invallen en spelen, betrokkenheid tonen én vragen van de talenten. Misschien een keer extra trainen in de week? Of voor de training een kwartier werken aan wat verbeterpuntjes? Misschien is de club al zover dat de beelden van een jeugdwedstrijd een keer samen met de trainer(s) bekeken kunnen worden.

‘De nummers 17 en 18 van een wedstrijdselectie moeten stevast talentvolle jeugdspelers zijn’

Op het hoogste voetbalniveau vind ik dat een club een duidelijke keuze moet maken. Wel of niet werken met eigen jeugd? In het geval dat men dit wel wil: voorwaarden scheppen. Spelers vanaf een jaar of zestien moeten (mits talentvol uiteraard) in aanraking komen met het eerste team. Een training meedoen eens per maand, eens in de twee weken of wekelijks. Uiteraard

worden de wedstrijden gezien en soms besproken. Elk toptalent heeft een mentor (trainer) die elke week de procesvoortgang met hem bespreekt. Maar dit is nog niet genoeg. Een eerste elftal van een bvo mag achttien spelers gebruiken bij een wedstrijd. Een club zou dit als volgt moeten invullen: elf basisspelers; één reservekeeper; de nummers 12, 13 en 14 zijn de eerste wissels; zij komen in de ploeg om te vervangen bij blessure of om de tactiek of het resultaat te beïnvloeden. Nummer 15 kan dit ook nog zijn. De nummers 17 en 18 zijn jeugdspelers. Zij komen direct in het veld als de stand het toelaat, in de laatste fase of misschien - als ze echt goed zijn - zelfs in plaats van de eerste wisselspelers. Zo krijgen de jonge jongens minuten, ervaring en groeien hopelijk snel door naar de volgende fase: bij de eerste wissels zitten!

Structuur bij ontwikkelen speelwijze

Opbouw van achteruit

De Voetbaltrainer heeft regelmatig aandacht voor oefenstof. Vaak komen trainers aan het woord die met behulp van enkele oefenvormen hun werkwijze delen. Het is een goede manier om in de keuken van andere trainers te kijken, en om inspiratie op te doen voor je eigen trainingen en oefenstof. In deze rubriek zal aandacht worden besteed aan oefenstof voor verschillende teamfuncties en teamtaken, gericht op de middellange termijn.

Door het weergeven van een serie trainingsvormen krijg je als lezer niet alleen inzicht in het doel of de werkwijze tijdens een training, maar ook in de opbouw van een trainingsvorm: hoe je één aspect van het voetbalspel op een gestructureerde manier kunt verbeteren tijdens meerdere trainingen. Met behulp van een planning kun je als trainer goed nadenken over wat je uiteindelijk wilt bereiken, en hoe je daar met je team voor gaat trainen. Je begint vaak makkelijk, en wilt uiteindelijk dat je spelers ook hetgeen jij voor ogen hebt (het moeilijke) beheersen.

Niveau

Als trainer ben je afhankelijk van de kwaliteiten in je team, wat niet bete-

kent dat je niet kunt werken met een middellangetermijnplanning. Of met het toepassen van methodische stappen, door een training makkelijker of moeilijker te maken. Ongeacht het niveau kun je als trainer puzzelen om het trainingsdoel af te stemmen op jouw trainingsgroep, en de progressie die zij laten zien. Daarom werken we bij deze rubriek niet met trainingen gericht op één bepaalde leeftijdsgroep maar op basis van niveau. Daarbij is niveau 1 het instapniveau waarbij je op een vereenvoudigde wijze je speelwijze traint, en is niveau 10 het feilloos uitvoeren van de speelwijze. Of je nu trainer bent van E-pupillen uitkomend in de Tweede Klasse of het tweede seniorenteam van een topklasser, voor elk niveau kun je met de oefenstof in deze rubriek aan de slag.

Situatieschets

De oefenstof zal dan ook niet zijn gebaseerd op één leeftijdscategorie. De leeftijdsspecifieke kenmerken van spelers zijn uiteraard van belang in de omgang en de wijze waarin de oefenvorm kan worden aangeboden. Daarom zal in een situatieschets worden beschreven wat de speelwijze is, wat de uitgangswaarden zijn en wat er van spelers wordt verwacht.

Teamfunctie aanvallen

In tekening 1 is beschreven en afgebeeld op welke speelwijze het team wil opbouwen van achteruit. Als het team gaat opbouwen van achteruit op eigen helft vanaf de keeper, is het de bedoeling om zo efficiënt en verzorgd op te bouwen via de laatste en middelste lijn. Het liefst zo gevarieerd mogelijk, daarom moeten spelers optimaal gebruik gaan maken van de beschikbare ruimte met als doel op de

helft van de tegenstander scoringskansen te creëren en te scoren. Hierbij gaan we uit van de kracht van het eigen team, dus ongeacht de speelwijze van de tegenstander. Uiteindelijk moeten spelers zelf gaan herkennen hoe zij tijdens elke opbouw van achteruit, met de teamorganisatie en speelwijze van de tegenstander, zo goed mogelijk kunnen opbouwen op eigen helft.

Basis: in kleine stappen richting speelwijze

De manier waarop de keeper kan opbouwen is afhankelijk van de beschikbare keuzes. Zijn de spelers in de laatste lijn en middenlinie aanspeelbaar of maken ze een vooractie en bieden ze zich aan? Hoe verdedigt de tegenstander, en op welke manier kunnen we ruimte creëren om gemakkelijk aan te vallen? Zodra je een speelwijze en teamorganisatie hebt bepaald en je volgens een bepaalde visie aan het werk gaat, kun je niet van een team verwachten dat zij meteen voldoen aan de ideale situatie. Je begint met basisprincipes en bouwt je oefenstof langzaam uit naar de gewenste speelwijze.

Voor dit thema is gekozen voor de opbouw van achteruit op eigen helft vanaf de keeper, met drie trainingsfasen waar moet worden opgebouwd met:

- een inzakkende tegenstander
- een tegenstander die een kant van het veld vastzet
- een tegenstander die volledig vastzet tijdens de opbouw

Hierdoor wordt op een methodische manier spelers aangeleerd om te gaan met steeds meer druk tijdens het opbouwen op eigen helft.

Teamfunctie aanvallen, teamtaak opbouwen

Doelstelling trainingsfase 1: het verbeteren van de opbouw van achteruit door de laatste linie en middenlinie op eigen helft wanneer de keeper de

bal uitneemt en de tegenstander inzakt tot halverwege speelhelft.

Tijdens deze eerste trainingsfase leren spelers een keuze te maken tussen opdribbelen of overspelen. In eerste

instantie is het belangrijk dat de speler met bal goed overzicht heeft en vervolgens op het juiste moment een keuze maakt. Omdat de opbouwende centrale verdediger niet direct onder druk komt te staan, is er een belangrijke rol weggelegd voor de overige spelers. Zij moeten de medespeler met bal een keuze bieden door goed vrij te lopen en een pass mogelijk te maken. Spelers ervaren dat zowel de balbezitter als de spelers zonder bal bepalen hoe succesvol de opbouw zal verlopen.

Als introductie speelt het drietal tegen twee tegenstanders (eventueel met één of twee keepers). De keeper start de oefening met een uittrap, waarna een van de twee (centrale) verdedigers de bal krijgt. Hierbij is de teamorganisatie belangrijk. De aanvallende ploeg die opbouwt speelt (1:)2:1, en de verdedigende ploeg (1:)2. Hierdoor is er, net zoals in de wedstrijdssituatie, altijd een overtal achterin en is het dus makkelijk om op te bouwen. De twee opbouwende verdedigers moeten optimaal gebruik maken van het speelveld, en dus moet ook de andere opbouwer (gepositioneerd op het middenveld) zorgen voor diepte. Zodra de keeper de bal heeft uitgenomen naar een van de twee centrale verdedigers zijn er meerdere keuzes: terug naar de keeper, breed op de andere centrale verdediger, opdribbelen of diep spelen naar de middenvelder. Het lastige voor de aanvallende ploeg is dat de centrale verdedigers geen directe tegenstander hebben, waardoor er erg veel keuzes zijn. Spelers moeten daarom leren wat hun handelingen met en zonder bal voor invloed hebben op het spel. Uiteraard is het hierbij belangrijk dat de verdedigende ploeg goed zijn rol uitvoert, dat wil zeggen: het centrum afschermen, de middenvelder verdedigen en zodra de bal halverwege de speelhelft is, drukzetten om de bal te onderscheppen. Vanuit die situatie kunnen de centrale verdedigers gaan opdribbelen als zij niet direct onder druk komen te staan (zoals bij deze oefenvorm), en tijdens de dribbel de nieuwe situatie inschatten en de beste optie (die zo snel mogelijk een doelpunt oplevert) kiezen.

3+k : 2+k

Organisatie

- het veld is 30 meter lang en 15 meter breed
- 2 (pupillen)doelen
- 6 hesjes in 2 verschillende kleuren
- hoedjes in 1 kleur om het veld uit te zetten
- voldoende ballen bij de opbouwende partij

Inhoud

- 3 (+keeper) tegen 2 (+keeper)
- (1):2:1 tegen (1):2
- keeper van de opbouwende partij neemt de bal uit
- centrale verdedigers hebben de keuze tussen opdribbelen, passen of een doelpoging
- de tegenstander (verdedigende team) zakt in

Coaching

- centrale verdedigers staan open en bieden aan
- keeper maakt een keuze voor één centrale verdediger
- centrale verdediger schat situatie in en neemt de bal vooruit aan
- balbezittende speler dribbelt op en coacht medespelers
- balbezittende speler maakt een keuze tussen een actie maken of overspelen
- andere centrale verdediger maakt ruimte tot dat de balbezittende speler gaat opdribbelen, zorgt voor de restverdediging en blijft aanspeelbaar
- de middenvelder kiest positie aan de kant van de bal, maakt vervolgens ruimte voor de opdribbelende centrale verdediger, loopt vrij en biedt aan

5+k : 4+k

Organisatie

- het veld is 50 meter lang en 25 meter breed
- 2 (pupillen) doelen
- 10 hesjes in 2 verschillende kleuren
- hoedjes in 1 kleur om het veld uit te zetten
- voldoende ballen bij de opbouwende partij

Inhoud

- 5 (+keeper) tegen 4 (+keeper)
- (1):2:3 tegen (1):3:1
- keeper van de opbouwende partij neemt de bal uit
- centrale verdedigers hebben de keuze tussen opdribbelen, passen of een doelpoging
- middenvelders moeten ruimte creëren en aanbieden
- de tegenstander (verdedigende team) zakt in

Coaching

- centrale verdedigers staan open en bieden aan
- keeper maakt een keuze voor één centrale verdediger
- centrale verdediger schat situatie in en neemt de bal vooruit aan
- balbezittende speler dribbelt op en coacht medespelers
- balbezittende speler maakt een keuze tussen een actie maken of overspelen
- andere centrale verdediger maakt ruimte totdat de balbezittende speler gaat opdribbelen, zorgt voor de restverdediging en blijft aanspeelbaar
- de middenvelder aan de kant van de bal maakt ruimte voor de opdribbelende centrale verdediger. De aanvallende middenvelder komt vrij in de diepte aan de kant van de bal. De controlerende middenvelder loopt vrij en biedt aan

Door meer spelers in je oefenvorm te gebruiken wordt de oefenvorm direct meer wedstrijdacht, maar ook moeilijker. De aanvallende ploeg speelt met twee centrale verdedigers en drie middenvelders in een (1):2:3 opstelling, de verdedigende ploeg in een (1):3:1 organisatie. De spelers met balbezit zijn nog altijd de centrale verdedigers, die na het ontvangen van de bal een keuze moeten maken. Maar de hoofdrolspelers zijn bij deze oefenvorm juist de middenvelders. Het is namelijk van

belang dat de balbezittende centrale verdedigers een keuze hebben, dus dat de middenvelders vrijlopen door ruimte te creëren en zich aan te bieden. Spelers gaan hierdoor beseffen dat zowel handelingen mét als zónder bal bepalend zijn voor het slagen van een aanval. En dus dat de spelers zonder bal minstens zo belangrijk zijn als de speler met bal. De middenvelder aan de kant van de bal kan zorgen dat de centrale verdediger meer ruimte heeft om in te

dribbelen, door juist van de bal weg te bewegen door middel van een schuine loopactie. Terwijl de andere centrale verdediger zorgt voor de restverdediging en ruimte creëert voor de andere controlerende middenvelder die iets kan uitzakken voor een schuine pass. De aanvallende middenvelder kan, afhankelijk van de keuzes van zijn medespelers, aan de kant van de bal vrijkomen.

8+k : 7+k

Organisatie

- het veld is 80 meter lang en 40 meter breed
- 2 (pupillen) doelen
- 16 hesjes in 2 verschillende kleuren
- hoedjes in 1 kleur om het veld uit te zetten
- voldoende ballen bij de opbouwende partij

Inhoud

- 8 (+keeper) tegen 7 (+keeper)
- (1):4:3:1 tegen (1):1:3:3
- keeper van de opbouwende partij neemt de bal uit
- centrale verdedigers hebben de keuze tussen opdribbelen, passen of een doelpoging
- middenvelders moeten ruimte creëren en aanbieden
- de spits zorgt voor een meer wedstrijdachte situatie en ander gedrag voor de middenvelders
- de tegenstander (verdedigende team) zakt in

Coaching

- centrale verdedigers staan open en bieden aan
- keeper maakt een keuze voor één centrale verdediger
- centrale verdediger schat situatie in en neemt de bal vooruit aan
- balbezittende speler dribbelt op en coacht medespelers
- balbezittende speler maakt een keuze tussen een actie maken of overspelen
- andere centrale verdediger maakt ruimte totdat de balbezittende speler gaat opdribbelen, zorgt voor de restverdediging en blijft aanspeelbaar
- de vleugelverdediger aan de balkant loopt vrij en biedt aan. De andere vleugelverdediger komt iets naar binnen en bewaakt de restverdediging
- de middenvelder aan de kant van de bal maakt ruimte voor de op dribbelende centrale verdediger. De aanvallende middenvelder creëert ruimte door schuin van de bal te bewegen. De controlerende middenvelder loopt vrij en biedt aan
- de spits komt vrij aan de kant van de bal

In deze oefenvorm ligt de nadruk op het spelen van het spel in drie linies. Door het toevoegen van de vleugelverdedigers bij de opbouwende ploeg wordt de oefenvorm nog meer wedstrijdacht. De opbouwende ploeg speelt in de (1):4:3:1 organisatie, de verdedigende ploeg in de (1):1:3:3 opstelling. Waar bij de eerste twee oefenvormen enkel de centrale verdedigers en de middenvelders een rol speelden, bieden de vleugelverdedigers extra opties voor de balbezittende centrale verdediger. Daarnaast betekent het opdribbelen van een centrale verdediger dat de resterende spelers in de laatste linie een afweging moeten maken hoe zij zo goed mogelijk kunnen bijdragen aan de aanval, maar ook de restverdediging blijven bewaken. Bovendien betekent het spelen van een 4:3-situatie in de laatste linie dat de centrale verdedigers nog meer rekening moeten houden met de richting waaruit druk van de tegenstander komt, omdat de tegenstander nu zowel via een vleugelaanvaller als de spits als het middenveld druk zal zetten zodra de bal halverwege de speelhelft komt.

Een andere toevoeging is de spits bij het opbouwende team. Doordat deze positie bezet is, zal het middenveld (en met name de aanvallende middenvelder) worden geprikkeld nog beter gebruik te maken van de beschikbare speelruimte, onderlinge afstanden en de positie ten opzichte van de tegenstander.

Methodiek fase 1:

- speelveld groter/kleiner maken
- (tijds)druk
- grootte van het doel
- keeper bij niet te coachen team
- meer/minder spelers in de organisatie
- gecontroleerde situaties (elke bal uitnemen bij de keeper) naar ongecontroleerde situatie (bal uitnemen waar deze uitging. Ook tegenstander mag de bal uitnemen)
- wijze van coaching (actief tot passief, situatief of individueel, focus op hoofdzaken of details, spelers zonder bal of met bal, tegenstander)

Coaching trainingsfase 1:

Opbouwende team:

- keeper: bewaak de teamorganisatie tijdens de opbouw, speel de bal op het juiste moment in, coach je medespeler met en zonder bal. Bied aan voor eventuele terugspeelbal om te openen naar de andere kant. Bewaak de restverdediging nadat je hebt ingespeeld.
- centrale verdediger: open staan om de bal te ontvangen, aanbieden met woord en gebaar, (schuin) voorwaarts aannemen, bekijk de situatie op het veld (hoofd omhoog), maak een keuze tussen opdribbelen en overspelen. Coach de bal na. Neem positie in na je handelingen met bal, ondersteun je medespelers door te coachen, aan te bieden en posities over te nemen.
- middenvelders: ruimte creëren voor je medespeler met bal, en voor lopende me-

despelers zonder bal, open staan om de bal te ontvangen, aanbieden met woord en gebaar, ondersteun je medespelers door te coachen, aan te bieden en posities over te nemen. Wissel snelheden tijdens loopacties af.

- spits: vrijkomen aan de kant van de bal, ruimte maken voor medespeler met bal, bewaken van teamorganisatie, coachen van medespelers. Snelheidswisselingen tijdens loopacties.

Verdedigende team:

- zorg dat je goed vanuit de organisatie speelt. Rustig afwachten tot de tegenstander een keuze maakt. Scherm de goal af. Kies het juiste moment om druk te zetten. Zet met zijn allen druk. Coach elkaar.

*Keepers kunnen worden gebruikt indien beschikbaar. Als een keeper de bal moet uitspelen maar deze is niet beschikbaar, kan ook een speler worden gebruikt die doorwisselt met de drie andere teamgenoten.

Doelstelling trainingsfase 2: het verbeteren van de opbouw van achteruit door de laatste linie en middenlinie op eigen helft wanneer de keeper de bal uitneemt en de tegenstander dwingt één kant op te spelen

Tijdens deze trainingsfase leren spelers omgaan met druk bij de opbouw van achteruit. Vaak komt deze druk

van één kant, en dus is er ruimte aan de andere kant. Belangrijk is dat spelers ervaren hoe zij het beste overzicht kunnen bewaren tijdens de opbouw van achteruit wanneer er druk is, en hoe zij hun medespeler met en zonder bal zo goed mogelijk kunnen helpen. De tegenstander kan wisselende druk geven door al dan niet de vleugelverdediger aan de bal te laten

komen. Daarnaast spelen de middenvelders een belangrijke rol. Zij kunnen door goed te handelen zonder bal (vrijlopen, ruimte maken, coachen) de opbouw van achteruit ondersteunen.

Methodiek fase 2:

- *speelveld groter/kleiner maken*
- *(tijds)druk*
- *grootte van het doel*

3+k : 2+k

Organisatie

- het veld is 30 meter lang en 15 meter breed
- 2 (pupillen) doelen
- 6 hesjes in 2 verschillende kleuren
- hoedjes in 1 kleur om het veld uit te zetten
- voldoende ballen bij de opbouwende partij

Inhoud

- 3 (+keeper) tegen 2 (+keeper)
- (1):2:1 tegen (1):1:1
- keeper van de opbouwende partij neemt de bal uit
- centrale verdedigers hebben de keuze tussen opdribbelen, passen of een doelpoging
- de tegenstander (verdedigende team) zet één kant vast

Coaching

- centrale verdedigers staan open en bieden aan
- keeper maakt een keuze voor één centrale verdediger
- centrale verdediger schat situatie in en neemt de bal vooruit aan
- balbezittende speler dribbelt op en coacht medespelers
- balbezittende speler maakt een keuze tussen een actie maken of overspelen
- *andere centrale verdediger maakt ruimte totdat de balbezittende speler gaat opdribbelen. Dan zorgt hij voor de restverdediging. Hij blijft aanspeelbaar*
- *de middenvelder kiest positie aan de kant van de bal, en maakt vervolgens ruimte voor de opdribbelende centrale verdediger. Hij loopt vrij en biedt aan*

In de eerste fase hebben spelers ervaren wat het is om op te bouwen van achteruit zonder direct onder druk te staan, en welke handelingen zij kunnen uitvoeren met en zonder bal. De tweede fase laat spelers kennismaken met meer weerstand, namelijk in een situatie waarin de tegenstander aan één kant van het speelveld ruimte geeft voor de opbouw en dus wil bepalen waar de opbouwende ploeg gaat opbouwen. In fase 2 beginnen we ook weer in een kleine (vereenvoudigde) oefenvorm. De aanvallende ploeg speelt in een (1):2:1 opstelling, de verdedigende ploeg (1):1:1. Door te kiezen voor deze teamorganisaties kan de keeper altijd één centrale verdediger inspeken, waarna deze kan kiezen tussen opdribbelen of overspelen.

Nieuw is dat er in tegenstelling tot de vorige fase nu wel druk wordt uitgeoefend en dat de beschikbare tijd om een keuze te maken minder is. Zowel in de handelingen met als zonder bal zal de opbouwende ploeg hierdoor alert moeten zijn om succesvol op te kunnen bouwen. Het voordeel is nog steeds dat zij in overtal spelen, en dus de vrije man moeten kunnen vinden. Als de verdedigende ploeg goed verdedigt, dus de diepste speler drukzet op de centrale verdediger met bal op het moment dat de bal wordt ingespeeld door de keeper en door een goede loopactie de passlijn naar de andere centrale verdediger dicht houdt, moet de centrale verdediger in balbezit sneller keuzes maken dan wanneer de tegenstander inzakt tot halverwege de speelhelft.

- keeper bij niet te coachen team
- meer/minder spelers in de organisatie
- gecontroleerde situaties (elke bal uitnemen bij de keeper) naar ongecontroleerde situatie (bal uitnemen waar deze uit ging. Ook tegenstander mag de bal uitnemen)
- wijze van coaching (actief tot passief, situatief of individueel, focus op hoofdzaken of details, spelers zonder bal of met bal, tegenstander)
- tegenstander laat de vleugelverdediger inspelen of zet direct druk na inspelen centrale verdediger

Coaching trainingsfase 2:

Opbouwende team:

- keeper: bewaak de teamorganisatie tijdens de opbouw, speel de bal op het juiste moment in, coach je medespeler met en zonder bal. Bied aan voor eventuele terugspeelbal om te openen naar

5+k : 4+k of 6+k : 5+k

Organisatie

- het veld is 50 meter lang en 25 meter breed
- 2 (pupillen) doelen
- 10 hesjes in 2 verschillende kleuren
- hoedjes in 1 kleur om het veld uit te zetten
- voldoende ballen bij de opbouwende partij

Inhoud

- 5 (+keeper) tegen 4 (+keeper)
- (1):2:3 tegen (1):3:1
- keeper van de opbouwende partij neemt de bal uit
- centrale verdedigers hebben de keuze tussen opdribbelen, passen of een doelpoging
- middenvelders moeten ruimte creëren en aanbieden
- de tegenstander (verdedigende team) zet één kant vast

Coaching

- centrale verdedigers staan open en bieden aan
- keeper maakt een keuze voor één centrale verdediger
- centrale verdediger schat situatie in en neemt de bal vooruit aan
- balbezittende speler dribbelt op en coacht medespelers
- balbezittende speler maakt een keuze tussen een actie maken of overspelen
- andere centrale verdediger maakt ruimte totdat de balbezittende speler gaat opdribbelen. Dan zorgt hij voor de restverdediging. Hij blijft aanspeelbaar
- de middenvelder aan de kant van de bal maakt ruimte voor de opdribbelende centrale verdediger. De aanvallende middenvelder komt vrij in de diepte aan de kant van de bal. De controlerende middenvelder loopt vrij en biedt aan

Deze oefenvorm is een vervolgstap op de 3:2 en biedt voldoende ontwikkelmomenten in een 5:4-situatie. Het uitbreiden van de vorm naar 6:5 om te trainen in drie linies is een goede mogelijkheid als spelers al ver zijn in hun ontwikkeling. Overigens kan als tussenstap ook worden gekozen voor een oefenvorm met 4:3 in de organisatie 1:2:1 en 1:2, waardoor de centrale verdediger steeds zal indribbelen en vervolgens een keuze moet maken.

De teamorganisaties zijn (1):2:3 of (1):2:3:1 voor de aanvallende ploeg, en (1):3:1 of (1):3:2 voor de verdedigende ploeg. Deze oefenvorm zorgt ervoor dat er meer diepte in het spel kan worden gebracht, en dat onderlinge afstanden en loopacties beter moeten worden afgestemd. Ook betekent het dat de balbezittende speler meer opties heeft, waardoor spelers ook in hun handelingen zonder bal goed moeten bekijken hoe zij zich in elke situatie het beste kunnen positioneren. Het bewegen ten opzichte van medespelers en tegenstander, en communicatie zijn dan ook nog belangrijker dan bij de vorige oefenvorm. Om het beter positie kiezen, het creëren van ruimte en het vrijlopen op het middenveld voor spelers simpel en duidelijk te houden, kan worden gekozen om te trainen in bepaalde loopacties op het middenveld. Zo'n voorspelbare situatie waar spelers elke nieuwe aanval exact hetzelfde doen, kan langzaam worden uitgebouwd naar een onvoorspelbare situatie. Centrale verdedigers zouden elkaar kunnen aanspelen (eventueel met hulp van de keeper, dit is ook afhankelijk van het doel van de training, zelfs als het niet wenselijk dat de bal vaak wordt teruggespeeld op de keeper) waarna de middenvelders zowel links- als rechtsom kunnen bewegen, en zij zich dus elke nieuwe aanval moeten oriënteren op het creëren van ruimte en het aanbieden.

8+k : 7+k

Organisatie

- het veld is 80 meter lang en 40 meter breed
- 2 (pupillen) doelen
- 16 hesjes in 2 verschillende kleuren
- hoedjes in 1 kleur om het veld uit te zetten
- voldoende ballen bij de opbouwende partij

Inhoud

- 8 (+keeper) tegen 7 (+keeper)
- (1):4:3:1 tegen (1):1:3:3
- keeper van de opbouwende partij neemt de bal uit
- centrale verdedigers hebben de keuze tussen opdribbelen, passen of een doelpoging
- middenvelders moeten ruimte creëren en aanbieden
- de spits zorgt voor een meer wedstrijdachte situatie en ander gedrag voor de middenvelders
- de tegenstander (verdedigende team) zet één kant vast

Coaching

- centrale verdedigers staan open en bieden aan
- keeper maakt een keuze voor één centrale verdediger
- centrale verdediger schat situatie in en neemt de bal vooruit aan
- balbezittende speler dribbelt op en coacht medespelers
- balbezittende speler maakt een keuze tussen een actie maken of overspelen
- de vleugelverdediger aan de balkant creëert ruimte en biedt aan
- de vleugelverdediger aan de balkant creëert ruimte en biedt (schuin) aan. De andere vleugelverdediger komt iets naar binnen en bewaakt de restverdediging
- de middenvelder aan de kant van de bal maakt ruimte voor de opdribbelende centrale verdediger. De aanvallende middenvelder creëert ruimte door schuin van de bal te bewegen. De controlerende middenvelder loopt vrij en biedt aan
- de spits komt vrij aan de kant van de bal

Zodra spelers beter omgaan met de druk van de tegenstander tijdens de opbouw van achteruit en weten hoe zij op het middenveld voorwaarden kunnen scheppen om succesvol op te bouwen richting helft van de tegenstander, kunnen de vleugelverdedigers aan de oefening worden toegevoegd. Zij voegen een extra dimensie toe aan de opbouw, mede omdat de tegenstander de bal nu nog meer naar de zijkant van het speelveld kan drukken. Dit zorgt voor moeilijker situaties en ander gedrag ten opzichte van de sterk vereenvoudigde oefenvormen in deze trainingsfase. De aanvallende ploeg speelt in een 1:4:3:1-formatie en de verdedigende ploeg 1:1:3:3.

Doordat er een groter speelveld is met meer spelers, zal de oefenvorm ook meer onvoorspelbaar worden. Daarbij is het van belang te letten op het succesvol opbouwen van achteruit, de loopacties op het middenveld en in de laatste linie (met het oog op afspeelmogelijkheden en restverdediging) en uiteraard communicatie tussen spelers onderling. De spits als derde linie die is toegevoegd, biedt extra uitdaging voor een dieptepass en de samenwerking met de (aanvallende) middenvelder, maar ook voor de laatste linie. Indien de passlijn vrij is, kan een centrale verdediger bijvoorbeeld ook direct de spits inspelen.

de andere kant. Bewaak de restverdediging nadat je hebt ingespeeld

- **centrale verdediger:** open staan om de bal te ontvangen, aanbieden met woord en gebaar, (schuin) voorwaarts aan-nemen, bekijk de situatie op het veld (hoofd omhoog), maak een keuze tussen opdribbelen en overspelen. Snel handelen met bal, je wordt onder druk gezet. Coach de bal na. Neem positie in na je handelingen met bal, ondersteun je medespelers door te coachen, aan te bieden

en posities over te nemen

- **middenvelders:** ruimte creëren voor je medespeler met bal en voor lopende medespelers zonder bal, open staan om de bal te ontvangen, aanbieden met woord en gebaar, ondersteun je medespelers door te coachen, aan te bieden en posities over te nemen. Wissel snelheden tijdens loopacties af. Kies het juiste moment van aanbieden en vrijlopen
- **spits:** vrijkomen aan de kant van de bal, ruimte maken voor medespeler met bal,

bewaken van teamorganisatie, coachen van medespelers. Snelheidswisselingen tijdens loopacties

Verdedigende team:

- zorg dat je goed vanuit de organisatie speelt. Rustig afwachten tot de tegenstander een keuze maakt. Scherm de goal af. Kies het juiste moment om druk te zetten of om de passlijn richting eigen doel dicht te houden. Zet met zijn allen druk. Coach elkaar

Doelstelling trainingsfase 3: het verbeteren van de opbouw van achteruit door de laatste linie en middenlinie op eigen helft wanneer de keeper de bal uitneemt en de tegenstander ons vastzet

In deze trainingsfase leren spelers op te bouwen onder volledige druk van de tegenstander, waarbij zij eerst ruimte moeten creëren om vrij te

staan, los te komen van de tegenstander of om onder druk een goede handeling met bal te kunnen doen.

Om spelers te helpen kan er worden afgesproken dat men eerst gaat oplopen en daarna uitzakken. Dit kan door meerdere spelers tegelijk worden gedaan, met variabele afstanden. Ook kan ervoor worden gekozen niet op te bouwen via de laatste linie, maar

via de middenlinie. De middenvelders moeten daarvoor wel op een goede manier vrijlopen, de verdedigers moeten hun ondersteuning bieden. Het is erg belangrijk dat in deze oefenvorm goede afspraken worden gemaakt en deze worden nageleefd. Communicatie speelt hierbij een sleutelrol.

3+k : 2+k

Organisatie

- het veld is 25 meter lang en 12,5 meter breed
- 2 (pupillen) doelen
- 6 hesjes in 2 verschillende kleuren
- hoedjes in 1 kleur om het veld uit te zetten
- voldoende ballen bij de opbouwende partij

Inhoud

- 3:2
- keeper van de opbouwende partij neemt de bal uit
- centrale verdedigers hebben de keuze tussen opdribbelen, passen of een doelpoging
- de tegenstander (verdedigende team) zet vast
- eventueel zonder keepers en dan met kleine doeltjes spelen

Coaching

- centrale verdedigers staan open en bieden aan
- keeper maakt een keuze voor één centrale verdediger
- centrale verdediger schat situatie in en neemt de bal vooruit aan
- balbezittende speler dribbelt op en coacht medespelers
- balbezittende speler maakt een keuze tussen een actie maken of overspelen
- andere centrale verdediger maakt ruimte totdat de balbezittende speler gaat opdribbelen. Dan zorgt hij voor de restverdediging. Hij blijft aanspeelbaar
- de middenvelder kiest positie aan de kant van de bal, en maakt vervolgens ruimte voor de opdribbelende centrale verdediger of de centrale verdediger zonder bal. Hij loopt vrij en biedt aan

Als spelers het maken van een keuze zonder en met gerichte druk beheersen, kan het opbouwen van achteruit wanneer de tegenstander het team vastzet worden getraind. Op die manier hebben spelers zowel zonder druk, met beperkte druk naar één richting, en volledige druk aangeboden gekregen. Dit kan een goede basis vormen voor het opbouwen van achteruit op eigen helft vanaf de keeper.

In de oefenvorm 3:2 ligt de nadruk op de druk die vrijwel meteen door de tegenstander wordt gegeven. De opbouwende ploeg zal direct keuzes moeten maken om vrij te lopen en aanspeelbaar te zijn. De vorm wordt gespeeld in een 1:2- of 2:1-formatie voor de aanvallende ploeg en in een 1:1-organisatie voor de verdedigende ploeg. Eventueel kan aan de verdedigende ploeg een keeper worden toegevoegd. In tegenstelling tot de vereenvoudigde oefenvormen in fase 1 en fase 2, zal de opbouwende ploeg zonder keeper spelen, maar moet een van de twee (centrale) verdedigers met de bal indribbelen. Als wordt gekozen voor de teamorganisatie 1:2 is altijd duidelijk dat de centrale verdediger indribbelt. Op deze manier zal de opbouwende ploeg direct onder druk komen te staan tijdens het indribbelen. Indien de opbouwende partij steeds onder de weerstand uit kan voetballen, zijn er naast het beïnvloeden door coaching en het bewaken van de organisatie verschillende mogelijkheden extra weerstand toe te voegen. Bijvoorbeeld door bij de verdedigende partij een speler toe te voegen, in de formatie (1:)2:1. De middenvelder van de opbouwende ploeg speelt daarvoor tegen twee tegenstanders, waar een van zijn tegenstanders druk kan gaan zetten op de vrije speler uit de opbouwende ploeg. Dit kan zowel de vrije centrale verdediger zijn als de centrale verdediger in balbezit, afhankelijk van het gedrag van spelers en de situatie op het veld.

6+k : 5+k

Organisatie

- het veld is 55 meter lang en 25 meter breed
- 2 (pupillen) doelen
- 12 hesjes in 2 verschillende kleuren
- hoedjes in 1 kleur om het veld uit te zetten
- voldoende ballen bij de opbouwende partij

Inhoud

- 6 (+keeper) tegen 5 (+keeper)
- (1):3:3 tegen (1):3:2
- keeper van de opbouwende partij neemt de bal uit
- centrale verdedigers hebben de keuze tussen opdribbelen, passen of een doelpoging
- middenvelders moeten ruimte creëren en aanbieden
- de tegenstander (verdedigende team) zet vast

Coaching

- centrale verdedigers staan open en bieden aan
- keeper maakt een keuze voor één centrale verdediger
- centrale verdediger schat situatie in en neemt de bal vooruit aan
- balbezittende speler dribbelt op en coacht medespelers
- balbezittende speler maakt een keuze tussen een actie maken of overspelen
- andere centrale verdediger maakt ruimte totdat de balbezittende speler gaat opdribbelen. Dan zorgt hij voor de restverdediging. Hij blijft aanspeelbaar
- de middenvelder aan de kant van de bal ruimte voor de opdribbelende centrale verdediger. De aanvallende middenvelder komt vrij in de diepte aan de kant van de bal. De controlerende middenvelder loopt vrij en biedt aan

Als vervolg op de 3:2-situatie is gekozen voor een vorm 6:5, welke gespeeld kan worden met of zonder keepers. De organisatie is (1):3:3 voor de opbouwende ploeg en (1):3:2 voor de verdedigende ploeg. Hierdoor zal steeds één centrale verdediger in balbezit komen, en is het voor medespelers beter te herkennen wat van hen wordt verwacht. En is de vorm voor de trainer gemakkelijk te beïnvloeden. Uiteraard kan de trainingvorm door methodische stappen worden aangepast aan de situatie van het team. Overigens kan als tussenstap ook worden gekozen voor een oefenvorm 4:3 in de organisatie 1:2:1 en 1:2, waardoor de centrale verdediger steeds zal indribbelen en vervolgens een keuze moet maken. Als de verdedigende ploeg op een goede manier drukzet, kan dit leiden tot een wedstrijdrijpe situatie. De laatste linie van de opbouwende ploeg zal in korte tijd een keuze moeten maken om balbezit te houden, de middenlinie zal afhankelijk van de handelingen met bal door de balbezittende centrale verdediger en de druk van de tegenstander moeten proberen zo goed mogelijk ruimte te creëren en vrij te lopen.

Het creëren van ruimte en het maken van de juiste keuze kan worden ondersteund door vaste teamafspraken wanneer de tegenstander het team vastzet. Een voorbeeld is dat de laatste linie en de middelste linie oplopen als zij worden vastgezet, en daarna uitzakken in de gecreëerde ruimte. Dit kan zowel door de centrale verdedigers als door de backs gebeuren in de laatste linie, maar ook door een combinatie. Dit is mede afhankelijk van de teamorganisatie in de oefenvorm. In de middelste linie kan ook worden opgelopen om ruimte te creëren, echter kan ook gebruik worden gemaakt van de patronen die zijn geoefend in trainingsfase 2. De afspraken om op te lopen en uit te zakken kunnen prima worden geïntroduceerd tijdens deze oefenvorm.

8+k : 7+k

Organisatie

- het veld is 70 meter lang en 35 meter breed
- 2 (pupillen) doelen
- 16 hesjes in 2 verschillende kleuren
- hoedjes in 1 kleur om het veld uit te zetten
- voldoende ballen bij de opbouwende partij

Inhoud

- 8 (+keeper) tegen 7 (+keeper)
- (1):4:3:1 tegen (1):1:3:3
- keeper van de opbouwende partij neemt de bal uit
- centrale verdedigers hebben de keuze tussen opdribbelen, passen of een doelpoging
- middenvelders moeten ruimte creëren en aanbieden
- de spits zorgt voor een meer wedstrijdrijke situatie en ander gedrag voor de middenvelders
- de tegenstander (verdedigende team) zet vast

Coaching

- centrale verdedigers staan open en bieden aan
- keeper maakt een keuze voor één centrale verdediger
- centrale verdediger schat situatie in en neemt de bal vooruit aan
- balbezittende speler dribbelt op en coacht medespelers
- balbezittende speler maakt een keuze tussen een actie maken of overspelen
- de vleugelverdediger aan de balkant creëert ruimte en biedt aan
- de vleugelverdediger aan de balkant creëert ruimte en biedt (schuin) aan. De andere vleugelverdediger komt iets naar binnen en bewaakt de restverdediging
- de middenvelder aan de kant van de bal maakt ruimte voor de opdribbelende centrale verdediger en voor de spits. De aanvallende middenvelder creëert ruimte door schuin van de bal te bewegen. De controlerende middenvelder loopt vrij en biedt aan
- de spits komt vrij aan de kant van de bal of beweegt van de bal weg

De laatste oefenvorm kan gemakkelijk worden uitgebreid naar 11:11, maar kan ook met negen spelers in het opbouwende team (formatie 1:4:3:1) en acht spelers in het verdedigende team (1:1:3:3) prima worden getraind.

In deze vorm ligt de nadruk op samenwerking tussen de centrale verdedigers en vleugelverdedigers, en de middenvelders tijdens het oplopen en uitzakken. Nadat de keeper de bal heeft ingespeeld, staat het opbouwende team direct onder druk, en zal de centrale verdediger in balbezit door middel van de geboden opties door de spelers in de laatste linie, het middenveld maar ook de spits snel een keuze moeten maken. De oefenvorm kan onvoorspelbaar worden gemaakt door tijdens de afsluitende oefenvorm of de afsluitende partijvorm de verdedigende ploeg de getrainde speelwijzen af te wisselen en de opbouwende ploeg te verrassen.

Methodiek fase 3:

- speelveld groter/kleiner maken
- (tijds)druk
- grootte van het doel
- keeper bij niet te coachen team
- meer/minder spelers in de organisatie
- gecontroleerde situaties (elke bal uitnemen bij de keeper) naar ongecontroleerde situatie (bal uitnemen waar deze uit ging. Ook tegenstander mag de bal uitnemen)
- wijze van coaching (actief tot passief, situatief of individueel, focus op hoofdzaken of details, spelers zonder bal of met bal, tegenstander)

Coaching trainingsfase 3:

Opbouwende team:

- keeper: bewaak de teamorganisatie tijdens de opbouw, speel de bal op het juiste moment in, coach je medespeler met en zonder bal. Bied aan voor eventuele terugspeelbal om te openen naar de andere kant. Bewaak de restverdediging nadat je hebt ingespeeld
- centrale verdedigers: open staan om de bal te ontvangen, aanbieden met woord en gebaar, (schuin) voorwaarts aanpakken, bekijk de situatie op het veld (hoofd omhoog), maak een keuze tussen opdribbelen en overspelen. Coach de bal na. Neem positie in na je handelingen met bal, ondersteun je medespelers door te coachen, aan te bieden en posities over te nemen. Bewaak afspraken om op te lopen en uit te zakken, geef aan wanneer dat nodig is
- vleugelverdedigers: open staan om de bal te ontvangen, aanbieden op het juiste moment met woord en gebaar. Coach medespeler met en zonder bal. Houdt restverdediging in de gaten. Werk samen met de centrale verdedigers tijdens

Videobeelden van veel van de trainingsvormen uit dit artikel zijn te vinden in de Mediatheek en in de TrainingPlanner van De Voetbaltrainer.

het oplopen en uitzakken

- middenvelders: ruimte creëren voor je medespeler met bal, en voor lopende medespelers zonder bal, open staan om de bal te ontvangen, aanbieden met woord en gebaar, ondersteun je medespelers door te coachen, aan te bieden en posities over te nemen. Wissel snelheden tijdens loopacties af. Kies het juiste moment van aanbieden en vrijlopen
- spits: vrijkomen aan de kant van de bal, ruimte maken voor medespeler met bal, bewaken van teamorganisatie, coachen van medespelers. Snelheidswisselingen tijdens loopacties

Verdedigende team:

- zorg dat je goed vanuit de organisatie speelt. Stem je positie af op basis van je medespelers en tegenstanders. Zorg dat je bij een uittrap vanaf de keeper, direct klaarstaat om de bal te onderscheppen. Kies het juiste moment om druk te zetten of om de passlijn richting eigen doel dicht te houden. Zet met zijn allen druk. Coach elkaar. Scherm het doel af

Samenvatting:

- Het trainen van een speelwijze kan uitstekend in (methodische) stappen.
- Het trainen in verschillende trainingsfasen brengt spelers dicht bij de speelwijze die je als trainer nastreeft.
- Begin makkelijk en maak oefeningen na enkele trainingen steeds moeilijker.
- Bedenk voor een bepaalde trainingsperiode wat het uiteindelijke doel is, en hoe je daar met je spelers naartoe wilt werken.
- Beoordeel of je team toe is aan de volgende trainingsfase door te kijken naar de uitvoering tijdens trainingen en wedstrijden.
- Een speelwijze kan een doel zijn, maar bij jeugdvoetbal vooral een middel om spelers uit te dagen en te beoordelen of zij bepaalde vaardigheden beheersen.
- De oefenstof is voor elk niveau en elke leeftijdscategorie geschikt, afhankelijk van de kwaliteiten kun je deze makkelijker maken of juist moeilijker maken.

Methodisch trainen van de opbouw:

- Het trainen van de opbouw van achteruit gaat van eenvoudige naar complexe situaties met steeds minder tijd en ruimte om te handelen.
- De trainingsfasen volgen elkaar op een logische wijze op van makkelijk (voorspelbaar) naar moeilijk (onvoorspelbaar).
- De tegenstander speelt een belangrijke rol in het aanbrennen van accenten en extra weerstand.

Dit artikel is geschreven door Joep Staps. Hij was in het recente verleden werkzaam als Coördinator Technische Zaken en trainer-coach van de jeugdopleidingen Brabant United (RKC Waalwijk en FC Den Bosch) en RJO Willem II/RKC. Momenteel is hij werkzaam in het bedrijfsleven en lid van de nationale selectie triathlon. Daarnaast is hij als deskundige en trainer-coach nog regelmatig betrokken bij verschillende voetbal- en talentontwikkelingsprojecten.

INTERNATIONAL INSTITUTE FOR TRAINING

I.I.T.VOF OUDE BAAN 19 5854 PJ NIEUW BERGEN (L) NEDERLAND TEL 0031-(0)485 34 34 26

E-MAIL info@toinevandegoolberg.nl HOMEPAGE www.toinevandegoolberg.nl

ALLROUND CONDITIE / HERSTELTRAINER

- Accreditatie NGS 35 studiepunten
- Accreditatie Atletiekunie 8 studiepunten
- Accreditatie NEVOBO 6 studiepunten
- 12 avonden van 19.00 - 22.00 uur, ca. 50% praktijk
 - Locatie NSC Papendal te Arnhem
 - Cursusstart woensdag 7 september 2016
- 6 dagen van 10.00 - 16.00 uur, ca. 50% praktijk
 - Locatie Van Ghentkazerne te Rotterdam
 - Cursusstart zaterdag 7 mei 2016
- Hoofdt thema's zowel voor individuele sport als teamsport:
 - Revalidatie, conditieopbouw, kracht-, snelheid- en uithoudingsvermogen volgens De Rehaboom® en trainingsprogramma's schrijven
- Cursusprijs € 875,00

NGS sport & massage

MEDICAL PERSONAL TRAINER

- Accreditatie Atletiekunie 8 studiepunten
- Accreditatie NEVOBO 6 studiepunten
- 6 dagen van 10.00-16.00 uur, ca. 70% praktijk
- Cursusstart 04 september 2016
- Voor trainers uit de sport, fitnessbranche en revalidatiewereld
- Locatie Van Ghentkazerne te Rotterdam
- Cursusprijs € 975,00

SPECIALIST FYSIEKE TRAINER VOETBAL:

- Accreditatie KNVB 8 studiepunten 2016
- Accreditatie Atletiekunie 2 studiepunten
- Locatie Van Ghentkazerne Rotterdam
 - Cursusdata 20 + 21 augustus 2016
 - 2 dagen van 09.00 - 16.00 uur
- Locatie NSC Papendal / Arnhem
 - Cursusdata 29 mei + 04 juni 2016
 - 2 dagen van 09.00 - 16.00 uur
 - Cursusdata 18 + 26 juni 2016
 - 2 dagen van 09.00 - 16.00 uur
- Hoofdt thema's:
 - Opbouw loopvermogen
 - Opbouw kracht
 - Transfer naar voetbal
- Cursusprijs € 375,00

U kunt voor aanvullende informatie ook contact opnemen:

Telefoon 0485-34 34 26
Mobiel 06-53 33 2678
E-mail info@toinevandegoolberg.nl
Internet www.toinevandegoolberg.nl

WORKSHOPS

- Duur: 3 uur op locatie
- Datum, tijdstip en groepsgrootte in overleg

Keuze uit de thema's:

- Rug Revalidatie Systeem (RRS)
- Kracht Revalidatie Systeem (KRS)
- Aeroob Revalidatie Systeem (ARS)
- Heart Rate System (HRS) / Polar App
- Free-Weight System (FWS) / FitroDyne
- De Rehaboom®
- Fysieke Training Senioren (FTS)
- Onderwerp naar keuze

Groeps prijs per workshop op aanvraag

DOCENTEN

TOINE VAN DE GOOLBERG,

- Fysieke trainer 1ste team Feyenoord Rotterdam seizoen 2000-2005 en seizoen 2009-2013
- Hoofddocent Sportfysiotherapie NPi
- Gastdocent Erasmus Universiteit Rotterdam, afd. Geneeskunde

EVERT VAN DE GOOLBERG,

- Fysieke trainer, praktijkdocent

De nieuwe **voetbaltrainer.nl** vakportaal voor trainers

Ervaar het zelf op
devoetbaltrainer.nl

Onze website devoetbaltrainer.nl is helemaal nieuw!
Meer beeld, meer gemak en responsive, dus ook voor op je mobiel. En met een nieuw online prikbord, waar jij als trainer gratis een oproep of vacature kunt plaatsen.

De VoetbalTrainer

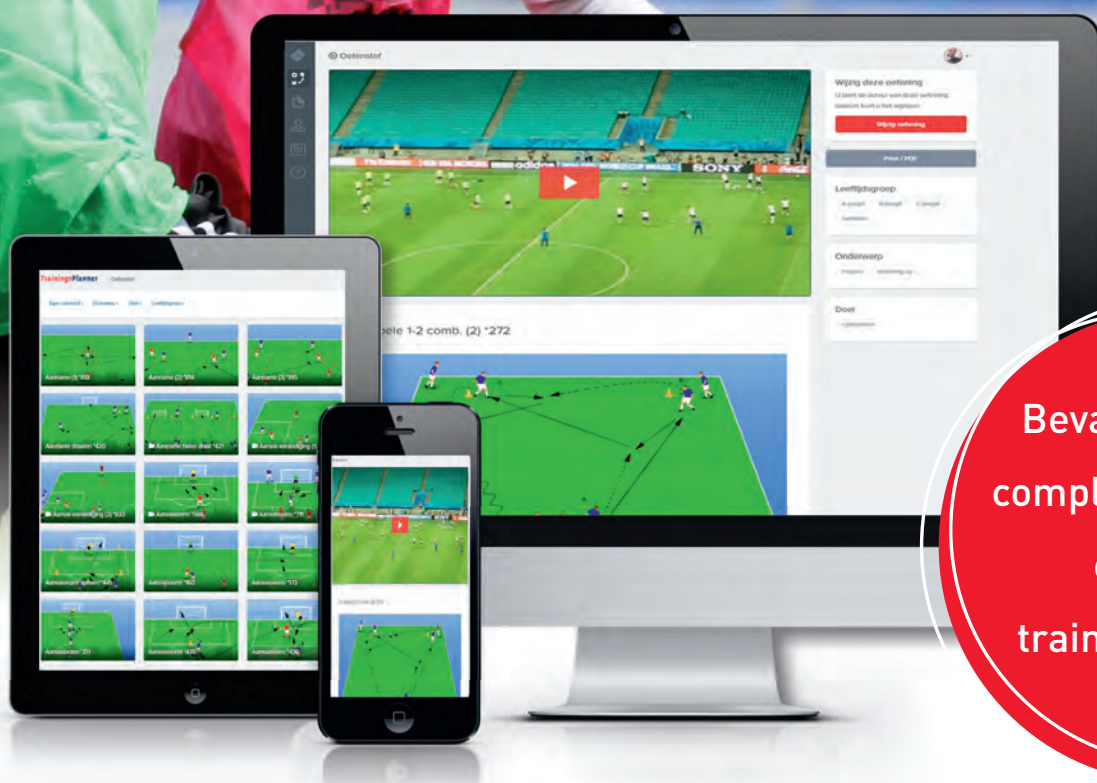
Voor sporters, verenigingen, bonden en bedrijven in de sport

Sportaccountant is een full service accountancy-bedrijf dat zich richt op financiële begeleiding van personen en organisaties in de sport. Wij bieden een team van specialisten op financieel, fiscaal en pensioengebied die ruime werkervaring in de sportbranche meebrengen. Bent u actief in de sport en wenst u een accountant die uw branche kent en een sportnetwerk meebrengt? Bel ons op!

T 020 6 40 66 65
E info@sportaccountant.nl
www.sportaccountant.nl

Al je trainingen gestructureerd op orde? Voor het hele seizoen?

Heel eenvoudig. Met onze nieuwe TrainingsPlanner!

Bevat ruim **500**
complete trainingen
en **800**
trainingsvormen!

Altijd
oefenstof
op maat
(van senioren tot
mini-pupillen)

- ✓ Eenvoudig in gebruik - werkt supersnel en simpel
- ✓ Online toegang, altijd en overal - ook op je tablet of mobiel
- ✓ Bevat leerlijn per periode van 6 weken
- ✓ Trainingsvormen eenvoudig op te slaan (pdf.files)
- ✓ Of print ze uit en neem ze mee naar het veld!
- ✓ Abonneer direct via devoetbaltrainer.nl/abonneren
- ✓ Na aanmelding direct toegang & aan de slag
- ✓ Word nu abonnee voor € 50 en je hebt toegang tot einde seizoen '16/'17

COACHES BETAALD VOETBAL

INTEGER

DESKUNDIG

PROFESSIEONEEL

“Passie voor voetbal”

“Coaches Betaald Voetbal is de vakvereniging van gediplomeerde trainer/coaches, werkzaam in het Nederlandse Betaald Voetbal alsmede voor leden werkzaam in het buitenland. In het aansturen en uitvoeren van ons voetbalbeleid laten we ons leiden door Nederlandse deugden: een goede infrastructuur, een cultuur van overleg, kennis van de internationale voetbalwereld, een groot netwerk, ons idee over opleiden, ontwikkelen en presteren.”

CBV – visie

Coaches Betaald Voetbal is een goed belangenbehartiger van en voor haar leden. Ze manifesteert zich als een vaste en betrouwbare waarde in het Betaald Voetbal. Ze is volwaardig gesprekspartner van de KNVB, clubs en andere belangenorganisaties. Ze biedt zich aan als adviesorgaan en kenniscentrum voor overheid, business partners en overig bedrijfsleven. In onze visie is prioriteit gegeven aan kwaliteit en professionaliteit in opleiden, ontwikkelen, gedrag en presteren.

CBV – missie

De CBV is de cultuurdrager van het Nederlands voetbal en de bewaker van de Hollandse school. De CBV en haar leden kenmerken zich door een extreme

passie voor voetbal. Deze passie voor voetbal komt binnen en buiten de lijnen tot uiting en willen we graag delen. Coaches Betaald Voetbal neemt ook op sociaal maatschappelijk gebied haar verantwoordelijkheid en zet haar kennis en ervaring in voor mens en samenleving.

Onze vaste kerntaken:

1. Het verbeteren van de kwaliteit van het voetbal in zijn algemeenheid en van het betaald voetbal in het bijzonder;
2. Het verder ontwikkelen en professionaliseren van het vak van trainer/coach met alle te onderscheiden disciplines en voetbaltechnische functies;
3. Het bewaken en waar mogelijk verbeteren van het imago van Betaald Voetbal in zijn algemeenheid en de trainer/coach in het bijzonder;
4. Het optimaal behartigen en bewaken van de belangen van de leden.

Coaches Betaald Voetbal als belangenvereniging

De CBV is een stabiele en sterke organisatie en telt momenteel meer dan 500 leden. Zij heeft aanzien en een groot draagvlak in het betaald voetbal. In het buitenland

Coaches
Betaald
Voetbal

CULTUURDRAGERS VAN
De Hollandse School

wordt de CBV gezien als het voorbeeld van een goed georganiseerde belangenvereniging voor de professionele trainer/coach. Het is een gezamenlijke taak om deze status te handhaven en daar waar mogelijk te verbeteren. Het consequent naleven van statuten, huishoudelijk reglement en van de afgesproken gedragscode en erecode is daarbij van het grootste belang. Daarnaast staat de CBV voor Sportiviteit en Respect. Met in het achterhoofd de gedachte dat voetbal voor iedereen is en van iedereen, wil de CBV een vereniging zijn met oog voor (mede-) mens en maatschappij. Coaches Betaald Voetbal is Meer dan Voetbal.

CBV

Postbus 1 8000 AA Zwolle

Bezoekadres: Hogeland 10

8024 AZ Zwolle

Telefoon: 088 850 8610

Fax: 088 850 8613

E-mail: info@coachesbv.nl

Website: www.coachesbv.nl

Onze partners

PRINTED BY: UW PARTNER IN DRUKWERK!
Q-PROMOTIONS.NL

Landstede

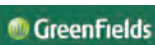
DeVoetbalTrainer

BILDERBERG

**SPORT
ACCOUNTANT**

INTERSPORT
SPORT TO THE PEOPLE

GAME ON

 TENCATE **GreenFields**

 webs

 BASIC-FIT